

Vergaderjaar 2023–2024

30 252

Toekomstvisie agrarische sector

Nr. 131

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 december 2023

Bij uw regeling van werkzaamheden van 19 december 2023 is door het lid Pierik (BBB) gevraagd om een reactie te ontvangen op het interview van de heer Van der Tak in de Telegraaf op 16 december.

Ik herken mij niet in het geschetste beeld van de heer Van der Tak in de Telegraaf van afgelopen zaterdag. In de slotfase van de onderhandelingen begreep ik van Van der Tak dat zijn bestuursleden nog niet akkoord konden gaan met het concept-Landbouwakkoord dat voor lag. In een poging de onderhandelingen te laten slagen heb ik de heer Remkes gevraagd contact te leggen met LTO-bestuursleden.

De heer Remkes heeft het LTO-bestuur in het voortraject van de Landbouwakkoordonderhandelingen veelvuldig gesproken en kon misschien helpen bij het wegnemen van belemmeringen bij bestuursleden. Er is dus niet om een advies gevraagd, maar, zoals dat gaat bij onderhandelingen, gekeken naar het netwerk en wie nog kon helpen.

De terugkoppeling van de heer Remkes naar mij was duidelijk: het bestuur van LTO zag veel inhoudelijke bezwaren en weinig enthousiasme voor het akkoord in den brede. De inhoudelijke bezwaren waren voor mij en de bredere landbouwtafel niet nieuw. Sterker nog, die punten stonden genoteerd voor de laatste onderhandelingen die die week nog zouden plaatsvinden. De heer Van der Tak geeft in het interview met Telegraaf aan dat het ging om de vorm van het akkoord: kom tot een akkoord op hoofdlijnen en een uitvoeringsagenda. Dat was echter al een gesloten boek.

Die vraag was al eerder aan de orde geweest en aan de landbouwtafel was door de deelnemende partijen al besloten geen hoofdlijnenakkoord te maken, want dat doet geen recht aan de inzet van alle partijen en de tijd die we erin hebben gestoken. Wel was besloten te werken met een uitvoeringsagenda. Deze is te vinden in hoofdstuk 9 van het concept-

Landbouwakkoord; het concept-landbouwakkoord was een bijlage bij mijn brief van 23 juni 2023 (Kamerstuk 30 252, nr. 100).

Verder heeft de heer Van der Tak een mening over de samenwerking met collega-Minister voor Natuur en Stikstof. Ik laat die woorden voor rekening van de heer Van der Tak. Er zat geen licht tussen de inbreng van de verschillende Ministers aan de onderhandelingstafel. Het kabinet heeft juist in de eindfase gezamenlijk belangrijke stappen gezet om partijen, en niet in het minst LTO, tegemoet te komen.

Dit is wat mij betreft wat nu achter ons ligt. Ik wil vooruit kijken. Daarom blijf ik ook nu in gesprek met partijen, waaronder LTO en de jonge boeren (NAJK), over de belangrijke keuzes voor een duurzame toekomst van de landbouw. Het is nu aan het nieuwe kabinet om deze noodzakelijke (politieke) keuzes te maken. Zoals ik heb aangegeven in mijn brief van 19 september 2023 (Kamerstuk 30 252, nr. 128) zal ik er zorg voor dragen dat de benodigde elementen zoveel mogelijk gereed zullen zijn om op te nemen in een integrale kabinetsaanpak.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
P. Adema